

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра Адміністративного та інформаційного права

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
Психологія особистості
(вибірковий)

Спеціальність	П10 Соціальна робота та консультування
Освітня програма	Соціальне забезпечення
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Суми 2026

Розробник:

(підпис)

І.О.Кравченко, д.ю.н., професор, професор кафедри
адміністративного та інформаційного права
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено
та затверджено на
засіданні кафедри
Адміністративного та
інформаційного
права

(назва кафедри)

протокол від 11 червня 2026 р. №16

Завідувач
кафедри

(підпис)

І.В. Арістова
(прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Наталія ВОЛЧЕНКО

(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма

(підпис)

Марина КУЗНЕЦОВА

(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана

(ПІБ)

(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2026 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Психологія особистості		
2.	Факультет/кафедра	Юридичний факультет / Кафедра Адміністративного та інформаційного права		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ІІІ Соціальна робота та консультування		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	Дисципліна викладається студентам заочної форми навчання протягом 1 навчального семестру в III семестрі		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
	III семестр	6	6	-
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Іван КРАВЧЕНКО, д.ю.н., професор, професор кафедри адміністративного та інформаційного права		
10.1	Контактна інформація	кабінет - 123г, ел. пошта - i.kravchenko@snau.edu.ua , консультації – щовівторка, з 13:00 год. до 14:00 год.		
11.	Загальний опис освітнього компонента	«Психологія особистості» покликана надати здобувачам вищої освіти ознайомлення із класичними положеннями психологічної науки про сутність особистості, її структуру, мотивацію та унікальні аспекти функціонування (творчість, самореалізацію, зрілість, психічне здоров'я); створення необхідних умов для опрацювання сучасного досвіду психологічного аналізу особистості; сприяти розвитку психологічної культури фахівця, показати засобами теоретичної та експериментальної психології складність психічного життя особистості, розвивати інтерес до самопізнання.		

12.	Мета освітнього компонента	Сформувати цілісне розуміння моделей пенсійних систем, їх правових та фінансових засад, інституційної архітектури і практик реформ; навчити аналізувати стійкість, адекватність і справедливість пенсій у порівняльній перспективі (Україна — світ).
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент має зв'язок із такими курсами «Стратегічні комунікації та лідерство», «Психологія»
14.	Політика академічної доброчесності	Політика академічної доброчесності під час викладання курсу «Психологія особистості» послуговується принципам, визначеним Законом України «Про освіту», Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, іншим локальним актам (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). Оволодіння здобувачами знань з курсу має відбуватись із дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права; містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; містити достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень. Недопустимим під час навчання (згідно ст. ч. 4 ст. 42 Закону України «Про вищу освіту»), є використання здобувачами: <i>академічного плагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; <i>самоплагіату</i> - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів; <i>фабрикації</i> - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; <i>фальсифікації</i> - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; <i>списування</i> - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; <i>обману</i> - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування; <i>хабарництва</i> - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі; <i>вплив у будь-якій формі</i> (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності, як: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторне проходження освітнього курсу; відрахування із закладу освіти; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

15.	Ключові слова	Особистість; структура особистості; розвиток особистості; теорії особистості; індивідуальність; темперамент; характер; здібності; мотивація; потреби; цінності; самосвідомість; Я-концепція; самооцінка; емоційно-вольова сфера; поведінка особистості; міжособистісна взаємодія; соціалізація; психічний розвиток; самореалізація.
-----	---------------	---

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється РНД
ДРН1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) психології особистості, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	Проведення модульного контролю
ДРН 2. Критично аналізувати та оцінювати різні концепції особистості, розуміючи епоху їх створення, культурний та науковий бекграунд тощо.	Практична робота 1.1.. Практична робота 1.3. Визначення Тематична дискусія
ДРН3. Використовувати знання психології особистості у професійній діяльності та комунікації.	Практична робота 1.4. Практична робота 1.3. Практична робота 1.1. Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН4. Аналізувати й описувати конкретну проблематику особистості в термінах різних концепцій з розумінням суті детермінації функціонування особистісного «я».	Практична робота 1.2. Практична робота 1.4. Практична робота 1.5. Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)
ДРН 5. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково- дослідній та викладацькій діяльності.	Тематична дискусія, аналіз конкретних ситуацій (Case-study)

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу		Рекомендована література ¹		
	Аудиторна робота	Самостійна робота			
Осінній семестр					
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.		
Тема 1. Психологія особистості як галузь психологічної науки 1. Предмет психології особистості 2. Базові категорії психології особистості: індивід, особистість. 3. Індивідуальність. 4. Основні етапи історії досліджень особистості.	2	2		18	
Тема 2. Психологічна характеристика особистості 1. Індивідуально-психологічні властивості особистості. 2. Загальна характеристика властивостей людини як індивіда. 3. Погляди психологів на роль генетичних чинників у розвитку особистості. Вікові індивідні властивості та особистість. 4. Статевий диморфізм і статева ідентифікація особистості.	2	2		18	
Тема 3. Соціально-психологічна характеристика особистості 1. Соціально зумовлені характеристики особистості. 2. Поняття про характер. 3. Типологія характерів 4. Акцентуації характеру 5. Поняття про мотивацію та її місце в структурі психіки. 6. Теорії мотивації.				20	
Тема 4. Розвиток і формування особистості 1. Характеристика понять «розвиток» «формування» особистості 2. Основні теорії розвитку особистості в дитинстві. 3. Розвиток і формування самосвідомості.				20	
Тема 5. Розвиток, соціалізація та виховання особистості 1. Особливості та структура процесу виховання. 2. Мета, завдання та ідеал виховання. 3. Розвиток і формування особистості. 4. Фактори розвитку особистості 5. Спадковість і розвиток.. 6. Вплив середовища на розвиток особистості. 7. Розвиток і виховання. 8. Діяльність як чинник розвитку особистості.	2	2		18	

Тема 6. Здібності особистості 1. Поняття про здібності. 2. Задатки як природжені передумови розвитку здібностей. 3. Види здібностей. 4. Рівні здібностей. 5. Розвиток здібностей.				22	
Тема 7. Особистість: пізнавальна діяльність. форми освоєння дійсності (чуттєві, раціональні) 1. Відчуття як явище. Бачення вчених. 2. Сприймання: поняття, особливості. 3. Психологічні теорії пам'яті. Концепції вчених 4. Види пам'яті. 5. Мислення – вища форма пізнавальної діяльності. 6. Основні закони логіки 7. Форми мислення: поняття, судження, умовивід. 8. Види мислення. Індивідуальні особливості мислення. 9. Уява: час і простір. 10. Види уяви. Індивідуальні особливості уяви. 11. Способи творення образів уяви.				22	
Всього за осінній семестр	6	6		138	
Всього за рік	6	6		138	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН1. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття) психології особистості, аналізувати, порівнювати різні напрями і школи.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; проведення опитування, тестування (тест множинного вибору)	2	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	28
ДРН 2. Критично аналізувати та оцінювати різні концепції особистості, розуміючи епоху їх створення, культурний та науковий бекграунд тощо.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування, тестування (тест множинного вибору) - консультації; - перевірка мультимедійних презентацій	2	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	28
ДРН3. Використовувати знання психології особистості у професійній діяльності та комунікації.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	2	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	28
ДРН4. Аналізувати й описувати конкретну проблематику особистості в термінах різних концепцій з	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; проведення опитування, тестування (тест множинного вибору)	4	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест	26

розумінням суті детермінації функціонування особистісного «я».			множинного вибору)	
ДРН 5. Планувати і вирішувати завдання власного професійного та особистісного розвитку і самовдосконалення в науково-дослідній та викладацькій діяльності.	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусії за результатами доповідей; - проведення опитування; - організація диспутів, підготовка історичних вікторин, брейн-рингів	2	підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка до опитування, тестування (тест множинного вибору)	28
Всього годин		12		138

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
Осінній семестр			
1.	Тестування	10 балів /10%	Відповідно до графіку навчального процесу
2.	Письмові контрольні роботи	12 балів /12%	Відповідно до графіку навчального процесу
3.	Усне опитування, дискусії	13 балів /13%	Відповідно до графіку навчального процесу
4.	Модульний контроль 1 (тест множинного вибору)	15 балів / 15%	Відповідно до графіку навчального процесу
5.	Письмові контрольні роботи	10 балів /10%	Відповідно до графіку навчального процесу
6.	Творче завдання	12 балів /12%	Відповідно до графіку навчального процесу
7.	Усне опитування, дискусії	13 балів/ 13 %	Відповідно до графіку навчального процесу
9.	Модульний контроль 2 (тест множинного вибору)	15 балів /15%	Відповідно до графіку навчального процесу
10.	Всього	100 балів	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Осінній семестр				
Тестування	<3 балів	3-5 балів	5-7 балів	8-10 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхнєве знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
Письмові контрольні роботи	<4 балів	5-7 балів	8-10 балів	11-12 балів
	Робота не виконана або виконана не вірно.	Виконані не всі завдання, студент не достатньо орієнтується в матеріалі.	Завдання виконані з незначними помилками, студент достатньо орієнтується в матеріалі.	Всі завдання контрольної роботи виконано. Студент добре орієнтується в матеріалі.
Усне опитування, дискусії	<5 балів	6-8 балів	9-11 балів	12-13 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, відсутній аналіз. Студент не достатньо орієнтується в матеріалі.	Виконано усі вимоги з незначними помилками. Студент достатньо орієнтується в матеріалі.	Виконано усі вимоги завдання. Продemonстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент добре орієнтується в матеріалі.

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рівень оцінки

Модульний контроль 1 (тест множинного вибору)	<i><5 балів</i>	<i>6-8 балів</i>	<i>9-12 балів</i>	<i>13-15 балів</i>
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхнєве знання термінології та нормативної бази.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест. Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.
Письмові контрольні роботи	<i>0 балів</i>	<i>2-4 бали</i>	<i>5-8 балів</i>	<i>9-10 балів</i>
	Робота не виконана або виконана не вірно.	Виконані не всі завдання, студент не достатньо орієнтується в матеріалі.	Завдання виконані з незначними помилками, студент достатньо орієнтується в матеріалі.	Всі завдання контрольної роботи виконано. Студент добре орієнтується в матеріалі.
Творче завдання (практичне завдання)	<i><4 балів</i>	<i>5-7 балів</i>	<i>8-10 балів</i>	<i>11-12 балів</i>
	Практична робота не виконана або виконана не вірно	Виконані не всі завдання практичної роботи, студент не достатньо орієнтується в матеріалі	Завдання виконані з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в матеріалі	Всі завдання практичної роботи виконано, студент добре орієнтується в матеріалі
Усне опитування, дискусії	<i><5 балів</i>	<i>6-8 балів</i>	<i>9-11 балів</i>	<i>12-13 балів</i>
	Вимоги щодо завдання не виконано.	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні, відсутній аналіз. Студент не достатньо орієнтується в матеріалі.	Виконано усі вимоги з незначними помилками. Студент достатньо орієнтується в матеріалі.	Виконано усі вимоги завдання. Продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми. Студент добре орієнтується в матеріалі.
	<i><5 балів</i>	<i>6-8 балів</i>	<i>9-12 балів</i>	<i>13-15 балів</i>

Модульний контроль 2 (тест множинного вибору)	Залежить від кількості вірних відповідей на тест.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест.	Залежить від кількості вірних відповідей на тест.
	Студент недостатньо орієнтується в матеріалі навчального курсу, категоріальний апарат не засвоєний	Студент недостатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, поверхневе знання термінології та нормативної бази.	Студент достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі, впевнене володіння поняттями, наявність незначного обсягу помилок.	Студент гарно орієнтується в теоретичному матеріалі. Вільне оперування категоріями, здатність розв'язувати комплексні тестові задачі.

5.2.Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Відповідно до графіку навчального процесу
2	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
3	Проходження тестування після закінчення вивчення кожної теми для самостійного контролю знань.	Відповідно до графіку навчального процесу
4	Захист практичних робіт	Відповідно до графіку навчального процесу
5	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами протягом занять	На протязі всього семестру

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела.

1. Дуткевич А. И. Конфліктологія з основами психології управління. Кам'янець-Подільський 2022. 335 с.
2. Загальна психологія: навч. посібник / Т. Б. Поясок [та ін.] ; Кременчуц. нац. ун-т ім. М.Остроградського, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : ФОП Бровін О. В., 2023. 396 с.
3. Кириченко В.В. Психологія праці та інженерна психологія: навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 240 с.
4. Копець Л. В. Психологія особистості: Навч. Посіб./ Л. В. Копець. К.: Вид. дім «Києво-могилянська академія», 2022. 460 с.
5. Ліфарєва Н. В. Психологія особистості. К.: Центр навчальної літератури, 2023. 240 с.
6. Москалець В.П. Психологія особистості навчальний посібник. К. : Центр учбової літератури, 2023. 262с.
7. Психологія професійної діяльності: підручник / авт.-упоряд. В. С. Біскуп, А. Н. Гірняк, Г.С. Гірняк [та ін.]; за ред. С. К. Шандрука. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 255 с.
8. Психологія стресу та стресових розладів : навч. посіб. / Уклад. О. Ю. Овчаренко. К. : Університет «Україна», 2023. 266 с.
9. Шевель А.О. Розуміння успіху стародавніми греками // «Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету». 2022. №35. С.114-117
10. Шевель А.О. Зміна способу мислення як запорука успіху студента в процесі навчання в університеті // Інновації в науці: сучасний вимір: матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих дослідників (4 травня 2023 року, м. Суми). Суми: ФОП Цьома С.П., 2023. С.45-46

6.2. Методичне забезпечення.

1. Методичні вказівки щодо проведення самостійної роботи студентів з дисципліни «Психологія успіху» для студентів спеціальності: 181 «Харчові технології», денної та заочної форми навчання ОС «магістр» // уклад. А.О. Шевель. Суми: СНАУ, 2023 р. 28 с.
2. Методичні вказівки щодо проведення семінарських занять з дисципліни «Психологія успіху» для студентів спеціальності: 181 «Харчові технології», денної та заочної форми навчання ОС «магістр» // уклад. А.О. Шевель. Суми: СНАУ, 2023 р. 28 с.
3. Психологія успіху: Курс лекцій з дисципліни «Психологія успіху» для студентів спеціальності: 181 Харчові технології, денної та заочної форми навчання ОС «магістр» // уклад. А.О. Шевель. Суми: СНАУ, 2022 р. 98 с.

6.3. Інформаційні ресурси.

Бібліотечно-інформаційний ресурс СНАУ (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях, тощо). URL: <https://library.snau.edu.ua/>.

Інституційний репозиторій СНАУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, навчальні об'єкти, наукові звіти, тощо). URL: <http://repo.snau.edu.ua/>.

Програмне забезпечення Microsoft Word, Microsoft Excel, Microsoft PowerPoint